

SZÁSZVÁROS ÉS VIDÉKE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Előfizetési árak:

Egész évre — — 240 L | Negyed évre — 60 L
Fél évre — — 120 „ | Egyes szám ára — 6 „
Nyilttér szavanként 6 L.

Alapította: ifj. Szántó Károly.

Felölős szerkesztő: Dr. BOCZ SOMA

Kiadóhivatal: „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“

Megjelenik minden vasárnap.

Mindenemű pénzküldemények a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére küldendők.

Hirdetések árszabály szerint. — Kéziratok nem adatnak vissza

Kettős tüzes nyelvek

jelentek meg e napon, az első pünkösdi csodájaként, hogy a remegő tanítványok sokszor hebegő nyelvét megerősítsék az igazság kibeszélésére és minden földi hatalommal szemben képessé tegyék az egyszerű lelkeket a szent meggyőződés melletti cselekvő színvallásra.

A pünkösdi tehát a cselekvésnek, a kiadó s minden tettet meghatározó meggyőződésnek szentségében hozza elibénk a Szentlélekkel való betöltésnek történetét.

A lélek erős kihangsúlyozása az anyagszerű hus és vér mellett. A meggyőződés első helyre emelése a meghunyászkodó és megalkuvó elvtelenség felett: ez a pünkösdi. Az igazság mellett való szent bizonyágtétel és sikra szálló határozott magatartás, cselekvés és hősi bátorság: ez a pünkösdi szélzendülés.

Minden felett lehet uralma a hitelenségnek, erőszaknak, igaztalan elfogultságnak, a kettős ércfedezetnek: a pénznek és a szuronynak, de a lélek által meghatározott meggyőződés felett — nem lehet hatalma a világ semmilyen tiránnizmusának sem!

A testet meglehet ölni, de a lelket nem soha! Az igazságot el lehet földelni, de az Igazság Lelkét nem lehet soha! Az Igazság Lelke mindig megújító erő marad, felülről száll alá a mi fejünkre, a mennyből költözik be a lelkünkbe s a magasságokból árad ki egész erkölcsi magatartásunkra. Ezmények, erkölcsi magaslato birtokosává avat, kiknek egyező akarata mindig változatlan marad: igazságot, szabadságot, egyenlőséget akarunk! Nemcsak a hitben, a lelkiismereti kérdésekben akarjuk mindezt, de ezeknek megvalósulásáért élünk és küzdünk politikai téren is.

A pünkösdi tüzes nyelvek ezért tesznek bennünket nyelveken szólókká és nem átaljuk az egész világ előtt megvallani, hogy kisebbségi létünk durva elnyomásban, igaztalan elbánásban esengi, sőt követeli az Igazság diadalát.

Nem tehetünk egyebet, mint a Szt.-Lélektől megszállott apostolok, mert minket is érintett az Igazság, a Szabadság, az Ezményiség felülről fuvó szele. Meglehet, hogy minden erőszak ellenünk támad, hogy hitet ne tehesünk meggyőződésünk, igazságunk mellett, de a Lélek akkor is velünk marad. Az Igazságnak lelkét nem hiába nevezi a Jézus Krisztus „vigasztalónak“, mert az Igazság bizonyos diadalába

vetett szentséges és megingathatlan hitünk megvigasztal bennünket, hogy előbb vagy utóbb a mi igazságunk is diadalt arat!

Már dereng az ég alja s foszladoznak a völgyekre terpeszkedő hajnali ködök, mert kel a nap: az igazság lelkének napja.

Jövel azért Szt. Lélek Uristen s töltsd be sziveinket egyező akarattal, hogy köszönthessük az Igazság fénylő napját boldog magyar hallelujákkal!

Gergely Ferenc.

Tizedik esztendeje

annak, hogy a csatolt területeken az impérium átvételétől fogva a leghosszabb ideig a liberális kormány vezette és vezeti ez ország sorsát. És az eme idő lefolyása alatt szerzett tapasztalatokból a csatolt területeken lakó különböző nemzetiségű polgárok ajkairól elhangzó panaszokból, — beleértve a románok nagy többségét is, — megállapítható az a szomorú tény, hogy a tiz esztendő kormányzati idő alatt az ország lakóinak érdekében egy jótányi javulás sem volt észlelhető, sőt a visszafejlődés minden irányban hatalmas erővel és gyorsasággal rombolja össze mindazokat az alkotásokat, amelyek eddig is javítást igényeltek, de amelyek azért elviselhetővé tették az itt élő honpolgárok megélhetését.

Tiz esztendő uj hazánkban az adók és egyéb közterhek — az eddigiekhez viszonyítva — 20—25-szörös arányban emelkedtek, elannyira, hogy az igazságtalanul nagy adóterhek miatt az iparosok 30—35 százaléka lemondott iparáról.

Az agrártörvény igazságtalan végrehajtása az egyházakat és községeket megfosztotta az eddigi háztartásuk céljaira szolgált ingatlanoktól. A birtokos osztály, amely a multban a közfogyasztást látta el, a fennebb jelzett körülmények miatt megszűnt fölösleget termelni, mert a gazdasági gépek olcsó és előnyös működését csak kézi erő végzi, amely alig képes a család részére szükséges terményeket produkálni s e miatt a drágaság évről-évre emelkedik.

Az igazságszolgáltatás is hozzáférhetetlenül megdrágult s állami monopóliummá vált. A bélyeg- és jogilletékek felemeltettek és ezek mellett még különböző taxák is szedetnek, amelyeknek kezelési módszere bábeli zürzavart teremtett.

Az igazságszolgáltatás embereit a pénzügyi adminisztráció kereteibe ékelték s adókievetési procedurák végzésére alkalmazzák.

A korteskedéssel járó képviselőválasztások vezetését, választó jogosultak igazolványainak kiállítását és szétosztását a közigazgatási hatóságok hatásköréből a független bíróságok hatáskörébe utalták át, amik által nemcsak a bírói tekintélyen ejtettek nagy csorbát, ha-

nem a választások alkalmával szükséges intenzivebb ismeretekkel bíró közigazgatási tisztviselők megbízhatóságát is aggályossá tették.

A vasut és postai közlekedési díjak, dohány-, só- és gyufa-árak horribilis felemelése, az utlevelek költséges és hosszadalmas utánjárást igénylő kiállítása, a községi, honosági bizonyítványok s más kisebb jelentőségű iratok kiállításának 8 leus bélyeggel írásban való kérése s az ezek után szedett tulmagas díjak, a nyugdíjasok és hadirokkantak részére adott kedvezményes vasuti jegyek váltására jogosító arcképes igazolványoknak egy újabb bélyeges kéréssel a távollevő vasuti felügyelőségénél való láttamoztatása s az azzal járó utazások költséges volta, mind olyan terheket nyomtak vállainkra, amelyeknek elviselése csak nyomoraink gazdagítására alkalmasak.

Francia és belga kaptafán készült közigazgatásunkról csak annyi a megjegyzésünk, hogy az nálunk a fejlődés legártalmasabb eszköze. Ahol született, ott elhisszük, hogy jól beválik, de mi először szerezzük meg a menyasszonyt s csak azután szerezzük meg a menyasszonyi ruhát és nem megfordítva. Ha kulturában majd utólérjük a francia és belga államokat, akkor a plagizációnak lehet még haszna is, de addig az egységesítési törvénynek valódi életet adni nem lehet.

Leszögezhetjük azt is, hogy a honpolgárok évi összjövedelmének egynegyedét az állampénztár nyeli el s ennek dacára az állampénztárai üresek s ahol még van valami, ott a napirenden lévő sikkasztások teszik üressé és ezek miatt a folytonos kölcsön-vadászat kérdése állandóan napirenden van.

Itt csak aprójában soroltuk fel azokat az állapotokat, amelyek tiz év alatt — uj hazánkban — minket értek. De nemcsak mi, kisebbségek, hanem a velünk mindig békében élt és élő román ajku testvéreink is már kezdik nyíltan pengetni az elégedetlenségnek hurjait. S ha mindezeket Duca miniszter ur nem hiszi el, küldjön a csatolt területen lévő románok által lakott községekbe egynehány megbízható ügyes ágenst s ezek aztán majd megsugják önmagyméltóságának, hogy bizony mi csak valóságot irtunk.

id. Szánthó Károly.

A városházáról.

A városi tanács (t. i. uj tanács, melynek hatásköre a régi képviselőtestület hatáskörét közelíti meg,) e hónap 15-én és 16-án tartotta rendes ülését, melynek határozatai között szélesebb körű érdeklődést kelthetnek a következő tárgyak. Egyik előző számunkban említettük, hogy a tanács az erdei munkálatokkal felmerült és felmerülő költségek fedezhetése végett nagyobb összegű folyószámla-hitel nyitását engedélyezte egyik pénzügyintézetnél. Ez az akkor kelt határozat azonban holmi formahibák miatt nem volt végre-

hajtható, szükséges volt tehát ezt újra tárgyalni s az új határozat szerint a tanács felhatalmazza a polgármestert arra, hogy a szóban forgó célra egy pénztintézetnél 500.000 leuig terjedő számlahitelt nyisson. Az új eljárási szabályok szerint azonban ez a határozat még nem végrehajtható, mert 10 nap elteltével a tanácsnak újból szavaznia kell s csak azután lesz végérvényes a határozat.

Régi, nehéz és még mindig megoldásra váró kérdés a villamos áram zavartalan folytonosságának biztosítása. A régi Nicholson-féle gőzgép még az időből való, mikor Kaess Rudolf a művet megépítette, tehát ide-tova harminc esztendő és kiselejtezendő ócskavannak minősítették már akkor, amikor a város a művet e század első évtizedének vége felé birtokába vette. Akkor a tanács szemei előtt az a cél lebegett, hogy a villamos művet egyelőre oly állapotba helyezze, hogy éjjeli és nappali áramszolgáltatás mellett zavartalanul működhessék mindaddig, amíg a lehető legsürgősebben megépítendő vizimű veszi át az áramszolgáltatást, amely esetben a mostani centrálé tartalékul megmaradna egyúttal annak a lehetőségnek is tért nyitva, hogy ott a város valamely más iparágak meggyökerezését és fejlődését biztosítson. Tehát beszerzett a tanács az alaposan renovált Nicholson-gép mellé egy pompás Lanz-féle gőzgépet azzal a tervvel, hogy pár év múlva annak ikerképét is beszerzi és munkába állítja. Ez azonban már e század második évtizedének elején történt s még javában folytak az alkudozások a havasi erdőségek fájának eladása körül, hogy legyen pénz város házára, vízvezetékre, csatornázásra stb. stb. és a villamosmű vizerőre berendezendő áramszolgáltató centráléjára is — amikor kitört a háború minden nyomorúságával. A szép tervek szögre kerültek, ahol pókháló burkolta be azokat és a molyok is kirágták a lelket belőlük. Ezalatt a Lanz-gép is ócska gép lett, mely a már duplájára emelkedett bekapcsolást képtelen volt megbírni, a teher tehát újra a régi Nicholson vállára került. Ez a gép azonban ha hűsége, becsületesen is igyekszik szolgálni gazdáját, mivel egy hasonló gép életkorának háromszorosát is betöltötte, annyira kopott, hogy kimulása ugyszólván óráról-órára bekövetkezhetik és akkor a város sötétben marad. Ennek a veszedelemnek elejét veendő a tanács elhatározta, hogy egy megfelelő teljesítőképességgel bíró Dieselmotort szerez be. Tudvalevő, hogy ennek üzemeltetése nyersolajjal történik, ez pedig nálunk könnyebben és olcsóbban beszerezhető fűtőanyag, mint a fa vagy szén.

Foglalkozott a tanács a folyó évi városi költségvetéssel is, megállapítva a bevételeket 10,623.955 és a kiadásokat 12,412.945 leuban. Így fedezetlen hiány 1,788.990 leu marad s a tanács elhatározta, hogy felír a miniszternek, aki a városi taxák eltörlésével ezt a költségvetési hiányt előidézte, kérvén, pótolja állami segítséggel, amit helybeli forrásokból lehetetlen fedezni.

Az állandó választmány közelebbi intézkedései közül megemlítjük a következőket:

A városi uszoda medencéjének egy része télen ismét beomlott. Az állandó választmány alaposabb munkával akarja jobb karba állítani az uszodát s mintegy 20 ezer leut szánt erre a célra.

A magánépítkezéseknél az építkezési szabályrendelet értelmében szükséges helyszíni tárgyalások alkalmával az eljáró tisztviselők eddig bizonyos díjakat szedtek a felektől. Az állandó választmány figyelme erre felhivatván, utána járt a dolognak s mert a szabályren-

deletben ily díjak szedhetésére vonatkozó rendelkezést nem talált; azok szedését általában betiltotta s kimondotta, hogy csupán az orvos és a rendőrség részére köteles a fél kocsi adni, a bizottság többi tagjai a város fogatán mennek a helyszínére. Rendes kiszállási nap a hétfő s csak különös sürgősségi esetekben más napja is a hétnek.

A dévai betegsegélyző embertelen nyugdíj ügyletei.

A hunyadmegyei Casa Cercuala tudvalevőleg az új baleset- és munkabiztosítási törvény alapján abban a szerencében részesülhetett, hogy a hunyadmegyei állami vasgyárak és bányák egyesített társaságát magához vehette, azaz — magyarul mondva — házi tulajdonába olvaszthatta. Kudzsir, Vajdahunyd és Gyalár munkásainak régi, nagy gonddal és takarékossgal összehordott társulását, mely a régi magyar rezsím egyik leghumánusabb és legszociálisabb munkás segélyző és nyugdíjellátó intézménye volt, kiemelte az alapítók kezéből, hogy azt, mint államosított betegsegélyző és nyugdíjalapot, a maga — sok kritikára szoruló — intenciói szerint kezelje. Ezzel a centralizálással aztán meg volt pecsételve a vasmunkások és vasbányászok nyugdíjellátása és betegsegélyezése is.

A régi gyakorlat szerint, a munkások nyugdíjának fedezetére az állam is egyenlő összegben járult hozzá a tagok által befizetett társasági illetményekhez s így a munkások tisztességes nyugdíjat és emberséges betegsegélyezést élvezhettek, most azonban az állami hozzájárulás körül is bajok vannak s ráadásul a munkások filléreiből gyűlt nagy vagyonnal is olyan önkényesen sáfárkodik a dévai betegsegélyző, hogy az egyenesen botrányos és embertelen. Csak futólagosan említjük fel, az egész országban egyetemlegesen sérelmezett, házi gyógyszerárak selejtes és alantós értékű gyógyszereivel való privát üzérkedéseit ennek a munkásjóléti intézménynek, mely arra kényszerítette a kerületi orvosokat, hogy a nagy adóterheket hordozó patikáknak ne csak konkurenciát csináljanak, u. n. kézi gyógytárakkal, hanem arra is ráfanyalította, hogy tudományos meggyőződésük és a modern gyógyászat követelményeinek ellenére, silány és tizenhatodrendű olcsó gyógyporokkal lássák el a beteg munkásokat. Ez a tény már egymaga is elég súlyos merénylet az orvosi etika és a nagy terheket hordozó patikák ellen. De még ezeket a súlyos kritikát kiváltó munkás segélyezéseket is felülmúlja a nyugdíjazások körüli korszerűtlen és embertelen eljárása a dévai betegsegélyzőnek.

Biztos tudomásunk van róla, hogy pl. Kudzsiron 41 évi szolgálat után a betegsegélyző egy gépkezelő munkásnak havi 1000 leu nyugdíjat folyósított, de azt is elvonta, ha puhatoló közgeivel kiszimatolta, hogy az ezer leu éhbérből megélni nem tudó 4 gyermekes családapá napszámba merészkedett menni valamelyik vállalatához. Az állandó szimatolás és ellenőrzés következtében Kudzsiron 15 volt vasgyári munkás vesztette el jogos nyugdíj illetményét, azon a címen, hogy napszámba mentek dolgozni, mert, aki dolgozni tud, az nem tarthat igényt nyugdíjra. Már most kérdezzük merészseljük mi is a humanitás és tisztesség nevében, hogy meg lehet-e élni havi 1000 leuból egy több gyermekes munkásnak? Lehet-e egy ily éhbéren tengődő munkástól elvonni a jogos nyugdíj-illetményt, ki 41 évi nehéz munka után összetört testtel és megroggyant inakkal, egy ne-

hány leu napszámért még napszámba is elvászorog?!

Hát azért kell a szimatolókat Kudzsirra indítani, hogy az ilyen embertelen elvonásokkal a beolvasztott társaságok fölös jövedelmeiből — még nagyobb legyen a remuneratio? Hát azért van alapítva ez a munkásjóléti intézmény, hogy teljen a vezetők zsebe és fogyjon a munkások élete és növekedjék nyomorúsága?

Tessék tisztességes nyugdíjat adni, mert a munkások izzadták ki annak alapját is, akkor nem fognak asztmás tüdővel, rogglyant lábakkal, rokkant hátakkal napszámba vászorongni és ha erre képtelen a betegsegélyző, akkor ne szimatolgassa, hogy melyik szerencsétlen tud keresni még egy pár leut a nyomoru 1000 leuhoz!

Élni muszáj; 1000 leuból még ecetes pulickát sem lehet minden nap ebédelni.

G. F.

† Gruja Farkas.

Minden magyar ember ismerte Szászvárosban a tordosiak derék kántor-tanítóját, Nem volt olyan magyar ügy, melynek ne Ő lett volna a vidékünkön a legteljesebb támogatója. Igazi néptanító volt, ki valóságos orákuluma volt a tordosi kicsiny és exponált magyarságnak. Hogy ma Tordosról más véleményt alkothattunk magunknak, mint a múlt századok krónikásai, azt legnagyobb részben az Ő fáradhatatlan munkás néptanítói szorgalmának, példás pontosságának és hűségének tulajdoníthatjuk. Minta iskolájában az egész újabb nemzedék Ő tette magyarrá. Sajnos — a világháború utáni idők zivatarai céltudatos munkájának sok gyümölcsét tépték és cibálták le a tordosi magyar fáról — s még sajnósb, hogy amikor szinte emberfeletti erővel, egymaga állott szembe a nemes gyümölcsök megoitalmazásáért a zivattal, sokan hagyták cserbe a derék néptanítót, tanítványai közül, sőt sokan egyenesen ellene fordultak, ami ugy látszik örökre gyógyíthatatlan mély sebet ejtett nemesen érző szívében!

Mi jól tudjuk, hogy tragikus sorsának ez a megdöbbentő befejezése is: szinte kimetszett példája a hunyadmegyei magyarság sorsának!

Rövid betegség után, vérmérgezésben halt el Szászvárosban 52 éves korában. A derék magyar néptanítót osztatlan részvétellel kísérte utolsó útjára — a szászvárosi ref. temetőbe — egész Szászváros magyarsága és a Hunyadi ref. egyházmegye megjelent képviselője e hó 23-án.

Emlékét a hunyadmegyei magyarság mindig áldani fogja!

Megvonják a községek és városok vásártartási jogát.

Erdélyre is kiterjesztik a regáti vásár-törvényt.

A hivatalos lapnak még április 11-iki száma hozta s így életbe lépett már az új törvény, amely a piacok szervezéséről és igazgatásáról szóló regáti törvényt Erdély és Bukovina területére is kiterjeszti.

E törvény értelmében a vásártartási jog, amely eddig egy 1852-ben kelt császári patens alapján, illetve későbbi magyar miniszteri rendeletek alapján a községeket illette, a Kereskedelmi és Iparkamarákra száll át.

Az új törvény szerint vásárokat és piacokat kizárólag a Kereskedelmi és Iparkamarák

létesíthetnek s őket terheli azok szervezése és igazgatása. A községek kötelesek a megfelelő területeket, épületeket és berendezéseket e célból a Kereskedelmi Kamarák rendelkezésére bocsájtani, azok fentartásáról, tisztaságáról gondoskodni. Ezzel szemben joguk van a községeknek bizonyos díjak szedésére, amely díjakat a kereskedelmi és Ipar-kamarákkal egyetértőleg állapítanak meg s azokat a kereskedelmi és iparügyi minisztérium hagyja jóvá.

A törvény szerint külön gabonavásárok, állatvásárok és áruvásárok létesíthetők a Kamara által a közgazdasági viszonyoknak megfelelő számban.

A vásárokon csak igazolt termelők, igazolvánnyal ellátott szakmabeli kereskedők és megbízottak, valamint saját szükségleteik kielégítése céljából a vásár székhelyén lakó polgárok vehetnek részt. A vásár körlete magában foglalhat több községet és a termelők által a vásártárgya termények, vagy termékek kizárólag a vásárokon értékesíthetők. Szigorúan tilos a vásártárgya terményeknek, vagy termékeknek a vásártér megkerülésével utcákon, utakon, szállóhelyeken stb. való értékesítése.

Az új törvény végrehajtási módosítai most még kidolgozás alatt vannak, azonban bizonyos, hogy a törvény lényeges érdekeket érint, nem csak azért, mert a községek eddigi vásártartási jogába és rendjébe nyúl bele, hanem kihatással lehet a községi háztartási pénztáraknak a városokból, helypénzekből, vásári díjakból eredő bevételre is.

Egyházi hangverseny.

Pünkösdi vasárnapján d. u. 6 órai kezdettel a r. kath. templomban, annak orgona-alapja javára, nagyszabású hangverseny lesz. Hasonló nagyszabású és művészi értékű egyházi hangverseny itt még nem volt. A közönség széles körben megnyilvánuló érdeklődése biztosítja a külső sikert. Főtiszt. Pater Weldin Konstantin fáradozása, a róm. kath. dalárda és a zenekar áldozatkész és törekvő munkája garantálja a legteljesebb művészi és erkölcsi sikert. A hangverseny műsora a következő:

1. Az egyházi zene művészete. Előadja P. Fodor P.
2. Peinl: Kurze Messe; Kyrie-Gloria. Vegyeskar, orgona és zenekarkiséréttel. Dirig. P. Weldin Konstantin.
3. Ch. Dancla: Op. 109. Trio. Violin: Detz K., Violincello: Faragó E., org. P. Weldin K.
4. Gounod: Ava Maria. Énekl. Lienertné urasszony zenekarkiséréttel. Dirig. S. Horceag.
5. Bach: Toccata et Fuga. Orgona. P. Weldin Konstantin.
6. Szepesi—Thiel: Szűz Anyám. Vegyeskar orgona- és zenekarkiséréttel. Dirig. P. Weldin Konstantin.
7. Rossini: a) Stabat Mater, b) Beethoven: Die Ehre Gottes. Bariton solo: P. Weldin Konstantin.
8. J. Reimann: O salutaris hostia. Vegyeskar orgonával. Dirig. P. Weldin K.
9. Kienzl: Részlet „Az Evangélium“-ból zenekarral. Dirig. S. Horceag.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik boldogult jó férjem, illetve szeretett jó édesapánk halála és temetése alkalmával bánatos szívünk mély fájdalommal részvétnyilvánításukkal s a temetésen való megjelenésükkel enyhíteni igyekeztek, hálás köszönetet mondunk.

Örv. Gruja Farkasné és gyermekei.

HIREK.

A névtelen katona

egyszerű márványlappal fedett sirja ott fekszik minden ország fővárosának szívében. Zúg, zajong, tombol körülötte az élet s a névtelen katona csendesen tovább álmodja megszünt életét, amely elszakadt tőle valahol, messze attól a helytől, ahol élt s ahol az éleést álmodja tovább. Mementonak emelték ki az egyszerű katonát tömeg sirjából, hol az egy sorsban osztályosok, barát és ellenség csendes békében egymás mellett fekszik. Kiemelték a porladó társak mellől s mint ahogy piros vérük összefolyt fent az élők világában, itt lent porladó testük részecskéi simulnak össze elválaszthatatlan egységbe, jelezve a közös sorsot fenn és lenn a sir mélyében. S a névtelen katona, kinek sirján eddig csak vadvirág nyilott és madár dalolt, belekerült az élet küszöbére, hogy figyelmeztesse a mellette haladókat, a rajta átlépőket, hogy ime egy valaki, egy egykor élt ember, kinek ott-hon neve volt, kit szülei féltve őriztek, kit a kedves ezerszer elsiratott, kiért a gyermek az árvaság fekete kenyereit eszi, itt van, itt fekszik névtelenül s a nagy semiből int, figyelmeztet, sürget egy percnyi megállásra, hogy emlékezzünk, hogy meglássuk a magunk bűnös életét, melyért egy névtelen ismeretlen piros, meleg vért hullatta. S a névtelen halott előtt álljunk meg egy percre mi névtelen élők, kik bolyongunk tele bűnös vággyal itt fent az élők világában. Önző életsovágásunkban már csak akkor emlékezzünk, ha belebotlunk egy hősi sirba s akkor is fájó keserűséggel a magunk életét siratjuk s nem a halott emlékét idézzük. Ma már csak azt tudjuk róluk, hogy hősek voltak s elfeledjük azt, hogy valaha ők is éltek és szenvedtek. Ma azt tanítják róluk, hogy meghaltak értünk, de nem érezzük azt, hogy halálukkal meg is váltottak bennünket. Bolygunk a hősek diszes temetőjében s az emberi kéz munkájától nem látjuk értelmét hősi haláluknak. Bűnös földi szenvedélyek engedelmességei voltak e halottak. Térjünk meg és emlékezzünk, mert jaj a világnak, ha e szegény, névtelen lelkek egyszer megindulnak kísértetni a világot.

— *Lapunk t. előfizetőinek, munkatársainak és barátainak kellemes pünkösdi ünnepeket kívánunk!*

— **A hősek napját** a szokásos külsőségek mellett ünnepeite a város. D. e. a főtéren az egyes felekezetek papjai áldoztak a hősek emlékének, majd a hősek temetőjébe vonultak az ünneplők, leróni a kegyelet adóját.

— **A szászvárosi állami anyakönyvi hivatal** házassághirdető tábláján a következő házasulandók vannak kihirdetve: 1. Stanciu János nőtlen 26 éves gör. kel. vallású szászvárosi lakos, kinek szülői Miklós és Crişan Mária. Oprian Dominika hajadon 26 éves gör. kel. vallású kasztói lakossal akinek szülei György és Romosan Párászkéva. 2. Marta Simón nőtlen 33 éves gör. kel. vallású cipész szászvárosi lakos, kinek szülői néhai János és Faur Anna, Moţok Rebeka hajadon 18 éves gör. kel. vallású bársáni lakossal, akinek szülői Ábrahám és Suciú Zsófia. 3. Fulea Mózes nőtlen 26 éves gör. kel. vallású főhadnagy szászvárosi lakos, akinek szülei Mózes és Herţa Mária, Tui Vioneta Viktoria hajadon 21 éves gör. kel. vallású bársáni lakossal, akinek szülői Miklós és Filimonesc Laura.

— **Nagy kerti-ünnepély.** Pünkösdi hétfőjén d. u. 3 órakor a zárda udvarán és kertjében, ebben a kis földi paradicsomban, vig tavaszi ünnepély lesz. Minden földi jó várja majd ott a vendégeket. Három zenekar is fogja a jókedvet fokozni. Hideg, meleg büffé, cukrázda, sörcsarnok, borpince és nagyon olcsó árak várják a közönséget. Legyünk ott mindnyájan.

— **Dr. Schatzmann Irén** orvosi rendelését bel-, nő- és gyermekbetegek részére Bul. Reg. Maria 4. sz. alatt megkezdte.

— **Amerika asszonyai a híres kémikusnak,** Curier asszonynak egy gramm tiszta rádiumot ajándékoztak egyetemi tanári jubileuma alkalmával. Az egy grammnyi tiszta rádium előállításához 500 tonna ásvány, 1000 tonna szén, 600 tonna kémiai anyag, 10.000 tonna desztillált vízre volt szükség és az egy grammnyi rádiumot 500 ember hat havi munkája állította elő.

— **Fürdőrend.** A helybeli kádfürdő ezentul csak minden pénteken, szombaton egész nap és vasárnap délelőtt, a gőzfürdő urak részére már csak május 26-án és június 2-án szombaton lesz még nyitva.

— **Iroda-áthelyezés.** Dr. Radó Izidor ügyvédi irodáját a Főtéren levő Bisztricsányi-féle házba helyezte át.

— **Közgazdasági értesítés.** Buza. A kínálat a keresletet felülmulja, az árak lassan lemorzsolódnak. Ára 950—980 leu mmként. Buzában további áresés várható. Tengeri szinten túl bőségben kerül piacra, az árak ennél is visszaestek. Ára 185 leu nagyvékánként. Krumpli minőség szerint: 55—60 leu litervékánként. Terméskilátás buzában kitűnő, a többi növények is gyönyörűen fejlődnek.

— **Szövő-tanfolyam.** Junius hó 1-én egy a szőnyegszövést minden fajtáját (szmirna, perzsa, gobelin, balkányöngye stb.) felőlelő tanfolyam nyílik meg Török Bálintné urasszony szakszerű vezetése alatt. Miután e tanfolyamra csak korlátolt számban vétetnek fel tanítványok, saját érdekében cselekszik, ki minél hamarabb jelentkezik a Str. M. Viteazul (Ország-ut) 23 szám alatt.

VIDÉKI

előfizetőinket tisztelettel kérjük, hogy esedékesé vált előfizetési díjaikat a „Szászvárosi Könyvnyomda Rt.“ címére postafordultával beküldeni sziveskedjenek. Tisztelettel: a KIADÓHIVATAL.

Békaországban.

Annyi a béka az akasztói határban, mondja öreg kertészem, hogy a világ összes gölyái sem tudnák kipusztítani. Hol? Kérdem megrökönyödve, akasztó határt még ez ideig nem ismerem, az ilyesmit a törvényszéki tömlöcök udvarain szokás csinálni, ha csinálják. Abbiz az akasztói határban, erősíti az öreg. Hja igaz, az öreg valahonnan Biharból való, azért szabad neki elcsonkítani a falu elnevezéseket. Kasztón tehát. A Zevoi végén és a kasztói határ kezdetén, ott, ahol a berényi patak egy holt ágba szakad és ahol nem igen járnak közigazgatási hatalmasságok, mert ott járni nem tanácsos: van a békaország, melynek pont a határvonalára ültem le a minap alkonyatkor figyelni az életet. Milyen is az élet a varangyosok országában? Jöttömre egy-két fiatal béka kisasszony, valószínűen mert szégyelték meztelen voltukat, ugrott fejest a korszórról a pocsolóba és

ameddig cigarettámra rágyújtottam, teljes kísérteties csend honolt a tartomány minden zeg-zugában, csak holmi snellauferek, vizipókok szánkakizáltak a tartomány sima tükrén, a főtéren. Akárcsak nálunk, gondolom magamban. Egy nyomorék fűzfa kiálló gyökerére ülve figyeltem. Egyszer csak nagy méltóságteljesen uszik ki egy hatalmas varangyos a piac közepére. Első hátsó lábszárjai a pocakhoz viszonyítva hosszúak, vékonyak, förtelmes reá nézni, de hát már sokmindenhez hozzászokott szemem ehhez is hozzászokik, mit lehessen tudni, valószínűleg ez az esztétika békaországban, ez most a modern. A piac közepén ő főméltósága szétterpeszkedik és felfujja magát. Huuu — szóval meg egy polgártárs, huuu — válaszolnak négyen öten a piac másik szögletéből, de tisztos távolból. Irigy kutyák, akarom mondani: békák, — gondolom magamban. Ezek lehuuzák őfőméltóságát. Igaz ugyan, van miért irigyeljük, mert a méltóságos, hatalmas förtelmes száját csak kitátja és az arra automobilozó vizipókok egyenesen a torkába szaladnak.

Moloth, gondolom, nem hiába képzelik és festik a művészek a moloth ily förtelmes szájunak. De nem értem ezeket a bolond nyargalásza dolgozó vizipókokat, mit szánkálnak egyenesen a molothnak a torkába? Bolondok! Őfőméltósága egy-egy nagyot nyelt, hogy csak úgy nyekkent bele, én meg összerakodtam az undortól, de kíváncsi voltam a fejleményekre, mert hát az még békaországban is lehetetlen, hogy egy ily nagy urat leabcugoljanak s az engedi magát egy ily piszkos szociálista bandától, nóha emezeknek igazuk volt, mert miért jusson csak neki, miért nem a többieknek is.

És, rihtig, e tartomány vajdája, (méltóságteljes viselkedéséhez mérten nem is lehetett másvalaki), nagy blazirtan jobb szájaszögletét a végtelenségig huzza befelé, közbe pofacskójába hatalmasat szí és elkuarcogja magát. Kuoarr! Csak ennyi. — A hanglejtésen hallom, hogy ez egy parancs, de kinek, minek szól? Erre nagy és nyálás csörtetéssel tör elő tüskén-bokron (a tüske és bokor csak képletesen értendő, a tüske holmi fűzragalyak, a bokrok rothadt kukoricakórék) keresztül egy jól megtermett békahadfi egyenesen neki a huuzó tömegnek. A polgárok rémülten menekülnek a térség legsötétebb szögletébe és onnan huuznak most már a főnöknek is a karhatalomnak is, mert karhatalom volt ez a nagy szál béka.

A karhatalom pedig oldalt hátul áll haptákba úgy béka módra, szémei a nagy alázattal majd kiugranak és várja, ejsze, a további parancsot. Így hittem én, de a pimasz nem azért állott ám haptákba, hanem ezért, hogy amely vizipókot vagy legyet a főnök ur eltévesztett, az biztosan a hátul ügyelő torkába szaldjon. Nincs menekvés. Istenem, mily egyformára teremtetted Te ezt a világot! De nem méltázhattam tovább, mert egy béka urfi nagy hirtelen felkapaszkodott egy kukorica csutkára, — ez volt a tribün — és elkezdett egyenesen a szemem közé szónokolni. Az istenadtának hatalmas golyvája volt, abból fujta, hogy kurr, kurr! Kurutyolta a sérelmet világgá.

Ez a szónok biztosan valami képviselő lehetett. A többiek időközben fel-fel brekegtek: brekeke, nagy sérelem ért minket, brekeke, ordították korusban. Ezek a bolondok engem nyilván a népszövetségnek néztek, biztosan annak néztek, mert ha a békák világában is ily állapotok vannak, minden bizonyosan van népszövetségük is, nekik is van Genfük, ezek

most nekem mondják el sérelmeiket. Ostobák, ordítottam közibék, hogy oly rettenetes lármát csaptak, én üzletember vagyok, engem a békák csak akkor érdekelnek, mikor tudományos kísérleteket végzek velük, sérelmeiket intézzétek el otthon magatok között, azzal vettem egy kezemügyébe eső kavicsot és a szociálista banda közé hajítottam. Réműlve cuppantak mind főnököstől karhatalmastól együtt a pocsolya legpiszkosabb mélyébe. A pocsolya undorító büztől elszedülve tápáskodtam fel figyelő helyzetemből, hátat fordítottam az egész bandának. Másnap reggelre csurron vizesre izzadva ébredtem fel, mind varangyos békákkal álmodtam. A kosztból eredő báránnyust vagy egy hélig nem tudtam megenni, mind békahusnak néztem, most is csak fasirtot tudok enni, le is fogytam vagy nyolc kilót, de a pocsolya büz sehogysem megy ki az orromból.

Ezek az ostoba békák pedig, ha történetesen az országuk mellett elmegegyek, most mind engem huuznak le, de a gyávák mind ugrásra készen várják, míg mellettük elmegegyek, nehogy egy kavicsot zudítsak közéjük. Csak ha már jó messze járok, huuznak utánam arcátlanul a szemtelenek. ALPHA.

Hirdetmény.

A „Szászvárosi Takarékpénztár Rt.“ közgyűlési határozat folytán alaptőkéjét L 60.000-ról Leu 1.000.000-re emeli fel, 10.000 darab Leu 100— névértékű részvény kibocsátása által.

A kibocsátásra kerülő részvényeket a következő módon bocsátjuk a nagyközönség rendelkezésére:

1. Minden darab Leu 60— névértékű részvényt a részvény-köpeny és szelvényiv beszolgáltatása mellett 3 darab új Leu 100— névértékű részvényre cserélünk át díjmentesen, illetve darabonként Leu 15— részvényilleték és kiállítási költség ellenében.
2. Az új részvények átvételei árfolyama Leu 135— plus Leu 15— illeték és költség.
3. A részvényjegyzés 1928. május 24-től június 30-ig tart. Az ezen időpontra tul esetleg még fennmaradó részvények felett a szabad rendelkezési jogot az igazgatóság magának tartja fenn.
4. A kibocsátandó új részvények 1929. év január hó 1-től kezdődőleg részesülnek az üzleti eredményben.
5. Az új részvények átvételei árának a befizetése a következő részletekben teljesíthető:

Fizetendő az első részlet fejében a jegyzés gyakorlásakor részvényenként Leu 50—
 második részlet fejében július 1-én „ 35—
 harmadik „ „ aug. „ „ 35—
 negyedik „ „ szept. „ „ 30—

6. Intézetünk a részvény névértéke után a teljesített befizetések időpontjától utólagosan 12% kamatot térít meg.

7. A részletfizetésekre kitűzött napokon több, de valamennyi részlet egyszerre is ki-egyenlíthető a fentiek szerint megállapított kamat térítése mellett.

8. Az egyes részletek befizetésének elmulasztása a szerzett jogok elvesztésével jár s a már befizetett részletek, a tartalék-alapok javára fognak elszámoltatni.

9. Igazgatóságunk fenntartja magának azt a jogot, hogy tulajjegyzés esetén a jegyzett részvények számát belátása szerint csökkenthesse.

10. Az új részvényekről ideiglenes elismervények adatnak, melyek az Igazgatóság által hirdetményileg közzéteendő időponttól kezdve új részvényekre fognak kicseréltetni. Orăștie—Szászváros, 1928. május hó 15-én.

Az Igazgatóság.

* * *

Figyelmeztetés. Tekintettel a küszöbön álló Leu stabilizációra, előreláthatólag a Leu 100— névértékű címleteinket a szükség szerint Leu 500— esetleg Leu 1000— címletekre kell összevonjuk, miért is előre figyelmeztetjük t. részvényeseinket, hogy részvényállományukat az új kibocsátásból legalább tíz részvényre kiegészíteni sziveskedjenek annál is inkább, mivel a stabilizáció után töredékdarabok esetleg nem lesznek kiegészíthetők a fenti nagy címletekre.

„ERZSÉBET“-MOZI

A KONVIKTUSBAN.

Alapítva 1911-ben. — Ig. váll. Neuvirth György.

Ma vasárnap, f. év május hó 27-én és pünkösd másodnapján, hétfőn délután 4³⁰ és este 8³⁰ órakor:

Szenzációs előadás.

Részletes tudósítást a falragaszok nyújtanak.

Cenzurat: de pretorul Dămian.

Nincs a megyében napilap,

s így a megyei vonatkozású eseményeket, személyi és egyéb híreket, rendeleteket s üzleti vonatkozású hirdetéseket

csak a megyében megjelenő ujságokból olvashatja.

Rendelje meg a 16 év óta fennálló s a megye minden részébe járó

„Szászváros és Vidéké“-t

Előfizetési ára: Egész évre 240, félévre 120, negyed évre 60 leu. Hirdetési olcsók!